

Beslutningsforslag nr. B 124. Fremsat den 23. februar 1988 af Hanne Thanning Jacobsen (SF), Birgitte Husmark (SF), Ingerlise Koefoed (SF), Bjørn Poulsen (SF), Stillinge (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om folkeskolens undervisning af fremmedsprogede elever

Folketinget opfordrer regeringen til inden 1. januar 1989 at fremsætte forslag til indvandrerundervisning for børn. Forslaget bygger på princippet om den enkelte indvandrers ret til at udvikle en flerkulturel kompetence, dvs. en sproglig og kulturel identitet forankret i indvandrerens egen baggrund, samtidig med at han eller hun udvikler kompetence i majoritetssamfundet.

Forslaget skal indeholde en handlingsplan med følgende punkter:

1. Tilstrækkelige ressourcer, så tosproget undervisning bliver mulig.
2. Emnet »tværkulturel forståelse« skal indgå i folkeskolens undervisning.
3. Modersmålsundervisning skal gennemføres i hjemkommunen, hvis der har meldt sig
- mindst 6 elever i samme sprog, samt gøres til valgfag i folkeskolens 8. og 9. klasse med ret til at indstille sig til prøve.
4. Indførelse af en forbedret udlusningsordning for de ældste indvandrererelever.
5. Uddannelse af flere tosprogede lærere til folkeskolen og mulighed for i læreruddannelsen at vælge linjefag i minoritetssprog.
6. Bedre efteruddannelsesmuligheder for lærere med fremmedsprogede elever.
7. Øget støtte til pædagogiske udviklingsarbejder med minoritets elever.
8. Udarbejdelse af skolebogsmateriale henvendt til indvandrererelever med udgangspunkt i deres baggrund.
9. Udarbejdelse af informationsmateriale om den danske folkeskole på flere fremmedsprog.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslag. Folketingsåret 1987-88 Schultz
Grafisk A/S16/2f/priv52195k01x

Almindelige bemærkninger

Beslutningsforslaget tager udgangspunkt i, at fremmedsprogede elevers (indvandrer- og flygtningeelever) integration i skoleforløbet skal sikre, at de reelt kan klare sig på linje med danske børn. Det betyder, at der skal tages hensyn til forskelligartede sproglige og kulturelle udgangspunkter.

Undervisningen af fremmedsprogede elever har mange steder i landet udviklet sig væsentligt i de senere år, og der er bl.a. gennem vellykkede forsøgsordninger indhøstet erfaringer, som gør det muligt at tilrettelægge undervisningen for fremmedsprogede elever på en mere hensigtsmæssig måde end tidligere.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

De seneste forsøgs erfaringer viser, at den tosprogede undervisning kan imødekomme indvandrelevers særlige behov.

Udgangspunktet i denne organisering af undervisningen er elevernes sproglige og faglige niveau på modersmålet og undervisning i dansk som 2. sprog.

Det medfører, at der skal være tilstrækkeligt med tosprogede lærere i folkeskolen, samt at skolerne skal organisere indvandreleverne i kulturelt og sprogligt homogene grupper, hvor det er muligt. I skoledistrikter, hvor dette ikke er muligt, skal der etableres ordninger, som gør det muligt at få undervisning på eget sprog med dansk som 2. sprog (jf. f.eks. undervisningen af indvandrelever i Hvidovre).

Denne ordning går fra børnehaveklasse til 3. klasse, og til stede i undervisningen er både en dansk og en fremmedsproget lærer. En del af undervisningen foregår i begyndelsen adskilt, men flettes efterhånden sammen. Efterhånden trappes den fremmedsprogede lærers timer ned for helt at udgå efter 3. klasse. Modersmålsundervisningen er placeret uden for klassens skema, men det er den samme lærer, som børnene kender fra skolen, der varetager undervis-

ningen, og den ligger i umiddelbar tilknytning til skolehverdagen.

Ad 2

For at give alle folkeskoleelever forståelse for betydningen af forskellige kulturer og livet i forskellige samfund – inklusive det danske – skal emnet »tværkulturel forståelse« indgå i folkeskolens undervisning, og en læseplan skal udarbejdes.

Bearbejdningen af etniske fordomme bør være en stadig proces i enhver dansk klasse.

Ad 3

en harmonisk og alsidig udvikling forudsætter, at man behersker sit eget sprog, og derfor skal modersmålsundervisningen styrkes.

Modersmålsundervisningen skal knyttes tættere til elevernes folkeskolehverdag. Det vil i praksis sige, at denne undervisning i videst muligt omfang foregår i den kommune, hvor eleverne bor, og med en lærer, som børnene kender fra skolehverdagen. Ligeledes bør undervisningen ligge i umiddelbar tilknytning til elevernes skemaer.

For de ældste elevers vedkommende skal modersmålsundervisningen være valgfag på lige fod med alle andre valgfag, som kommunens skoler tilbyder for 8. og 9. klasses elever.

Ad 4

Bedre udskoling af indvandreleverne er nødvendig.

De er erfaringsmæssigt særligt udsatte i forbindelse med udslusning i uddannelsessystemet og til erhvervslivet, og der skal derfor ansættes vejledere, som kan følge de unge og støtte dem til at påbegynde og gennemføre videregående uddannelse, praktik, læreplads med videre.

Ad 5

Dette nødvendiggør, at der skal uddannes flere tosprogede lærere til folkeskolen.

Denne læreruddannelse er 4-årig og følger i øvrigt bestemmelserne i bekendtgørelsen om uddannelse af lærere til folkeskolen, men der skal tilbydes et års forberedelseskursus til dem, der har brug for det.

Ud over det sædvanlige udbud af linjefag, skal det seminarium, der har optaget et helt hold indvandrere som lærerstuderende have tilført ekstra ressourcer, så der kan gives mulighed for også at tilbyde linjefag i minoritetssprog.

I det hele taget skal der gives de lærerstuderende indvandrere mulighed for at udvikle deres modersmål.

Ad 6

Efteruddannelsesmuligheder for lærere med fremmedsprogede elever skal forbedres, bl.a. ved at udvikle relevante efteruddannelsesstilbud og ved, at studierejser til de pågældende lande indgår som en del af uddannelsen.

Ad 7

Det skal sikres, at der i det 4-årige udviklingsprogram for folkeskolen også sættes forsøgs- og udviklingsarbejder i gang inden for dette område, f.eks. med temaer som »minoritetslever«, »dansk som fremmedsprog« eller »kulturmøde«, og at dette forsøgs- og udviklingsarbejde søges fremmet, også efter at det 4-årige udviklingsprogram er afsluttet.

I øvrigt vil et formaliseret projektsamarbejde de enkelte kommuner imellem være ønskeligt f.eks. ved:

- udarbejdelse af skolebogsmateriale
- udarbejdelse af informationsmateriale om den danske folkeskole
- igangsættelse, deltagelse og evaluering af pædagogiske udviklingsarbejder
- oplæg og foredrag på de enkelte skoler m.m.
- udarbejdelse af undervisningsvejledninger, læseplaner m.m.

Ad 8

Det er vigtigt for indvandrerelevernes selvopfattelse, at materialerne i skolen også afspejler indvandrerbørnenes egen virkelighed.

Derfor skal det offentlige sikre, at der laves mere skolebogsmateriale med udgangspunkt i indvandrerbørnenes egen erfaringsbaggrund. Dette kunne f.eks. foregå via amtscentralerne.

Ad 9

For at forbedre skole-hjem-samarbejdet skal der udarbejdes mere informationsmateriale på flere fremmedsprog, f.eks. i form af videofilm om det danske skolesystem, suppleret med skriftlige foldere og lignende, som både er af generel karakter, og som handler om den lokale skole.